

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Filozofická fakulta

Archeologický ústav

POSUDEK OPONENTA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Studijní obor:	Archeologie
Akademický rok:	2016/2017
Název práce:	Antrakologická analýza souboru uhlíků z raně středověkého hradiště Na Jánu v Netolicích
Autor/ka práce:	Lenka Hrabáková
Vedoucí práce:	doc. PhDr. Jaromír Beneš, Ph.D.
Oponent/ka práce:	RNDr. Jan Novák, Ph.D.

1. HODNOCENÍ OBSAHOVÉ STRÁNKY PRÁCE (hodnocení vyznačte X)	1	2	3	4	Nelze hodnotit
Stanovení cíle/hypotéz/výzkumných otázek a míra jejich naplnění		x			
Použité metody, jejich adekvátnost a relevance ve vztahu k tématu		x			
Faktická, věcná a obsahová správnost		x			
Naplnění zadání bakalářské práce		x			
Interpretace výsledků		x			
Formulace závěrů práce		x			
Odborný přínos práce a její praktické využití		x			
Schopnost argumentace a kritického myšlení autora/ky		x			

2. HODNOCENÍ FORMÁLNÍ STRÁNKY PRÁCE (hodnocení vyznačte X)	1	2	3	4	Nelze hodnotit
Shromáždění relevantních informací (literatury a ostatních zdrojů)		x			
Provázanost a sled textu, návaznost kapitol		x			
Jazyková a stylistická úroveň práce		x			
Práce s daty, informacemi a odbornou literaturou (správnost a četnost odkazování)		x			

3. ZÁVĚREČNÉ SLOVNÍ HODNOCENÍ OPONENTA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Bakalářská práce Lenky Hrabákové se zabývá antrakologickou analýzou souboru uhlíků z raně středověkého hradiště Na Jánu v Netolicích.

Cílem práce je i) naučit se antrakologickou analýzu základních střeoevropských dřevin ii) provést literární rešerši otázky využívání palivového a konstrukčního dřeva, zejména na hradištích doby železné a raného středověku iii) a v neposlední řadě provést antrakologickou analýzu reprezentativního souboru z hradiště Na Jánu v Netolicích.

K bakalářské práci mám tyto připomínky, komentáře a otázky:

Po formální stránce bakalářská práce nedodržuje formát psaní latinských jmen rodu kurzivou. V práci také není uveden vědecký (latinský) název daného typu vegetace (PNV). Je nesprávné, že autorka neuvádí originální publikace a cituje pouze českou publikaci, která z originálních studií čerpá. V podkapitole, která se věnuje pylové analýze jsou pouze vyjmenovány přítomné druhy dřevin, avšak bez jakékoliv kvantifikace či interpretace. Následné vzájemné srovnání výsledků je tím pádem velmi omezené.

Kapitola metoda obsahuje literární rešerši zabývající se antrakologií. Rešerši si však umím představit lépe propracovanou. Antrakologie je v současnosti poměrně intenzivně rozvíjející vědní obor a myslím, že by se v bakalářské práci mohlo objevit i více recentních poznatků a citací. V bakalářské práci je uvedeno, že za určitelné uhlíky se pak považují ty uhlíky, které jsou velikostně větší než 4 mm, i když ve valné většině recentních studií jsou analyzovány uhlíky od 2 mm. Také přesnost vážení uhlíků byla provedena poměrně rámcově (0,1g), přestože běžně se váha uhlíků uvádí v miligramech.

V textu výsledků je uveden výčet zaznamenaných druhů v jednotlivých vrstvách, ovšem postrádám jejich kvantifikaci. V tabulkách jsou uvedeny počty určení, avšak pro interpretaci druhové skladby by bylo přínosné uvést i relativní (procentické) zastoupení druhů v jednotlivých vrstvách. Pro přehlednost výsledků by bylo vhodné uvést na prvním místě tabulku č.10, která obsahuje všechny vrstvy a sumarizuje v nich počty určení. Velké množství tabulek jednotlivých vrstev činí celkovou informaci nepřehlednou. Myslím, že grafické vyjádření výsledků by bylo pro práci velmi přínosné. V bakalářské práci je sice obsažen jeden graf v programu Tilia, ovšem jeho grafické provedení nejenže neodpovídá zavedenému zobrazení uhlíků či makrozbytků (scatter plot diagram), ale v popisku grafu chybí např.co označuje šedá barva. Také velikost měřítka osy u méně početných druhů činí graf

nepřehledný. Přestože se výzkum zabýval i vahou uhlíků, není tato proměnná v práci hodnocena. Srovnání relativních počtů a váhy druhů ve vrstvách by mohlo být pro interpretaci souboru přínosné.

Dřevinná skladba středoevropské vegetace je ovlivňována stanovištními, geografickými, klimatickými podmínkami a v neposlední řadě i dlouhodobým lidským vlivem. V diskuzi je uvedeno srovnání s vybranými antrakologickými soubory z Čech. Přestože se vybrané lokality nachází v odlišných klimatických, geologických a geografických podmínkách, není zde jejich ekologická charakteristika uvedena. Chybí také základní charakteristika těchto antrakologických souborů, tj. je počet určení, vzorků a objektů. Srovnání druhové skladby souborů se obvykle provádí pomocí relativního zastoupení jednotlivých taxonů, které zde bohužel také není uvedeno. Bez těchto základních informací je slovní informace pouze orientačního charakteru. Jako velmi přínosné bych považoval srovnání výsledků s antrakologickými výzkumy z období mladšího pravěku, které byly provedeny v regionu či širším okolí jižních Čech. Nejen charakter osídlení, ale i charakter druhové skladby lesní vegetace (kterou ilustruje např. absence či sporadický výskyt habru) je pro region specifický a srovnání by mohlo přínosné. Nevím, dle jakého klíče byly lokality zvoleny, ale např. poměrně chudý antrakologický soubor z čedičové hory Vladař je z přelomu halštatu a laténu.

Přes uvedené výtky bakalářskou práci hodnotím jako přínosnou a doporučuji k obhajobě.

Na závěr mám několik otázek:

Nevím, jakou máte zkušenost s běžným palivovým dřevem na otevřeném ohni. Je příprava jídla více ovlivněna výškou kotlíku nad ohněm či použitím tvrdého či měkkého dřeva?

Myslíte si, že zastoupení uhlíků v dané vrstvě je ovlivněno více vlastnostmi dřeva jednotlivých druhů, anebo výskytem dané dřeviny v blízkém okolí?

Analyzovaný soubor obsahuje významné zastoupení topolu. V blízkosti hradiště se nachází potok Rapačov, kde bych na základě stanovištních poměrů předpokládal také přítomnost vrby. U řady případů je obtížné odlišit vrbu od topolu vzhledem k běžné absenci jednoho anatomického znaku, a proto se uvádí antrakologický taxon *Populus/Salix*. Můžete prosím uvést znak, který vrbu o topolu odlišuje?

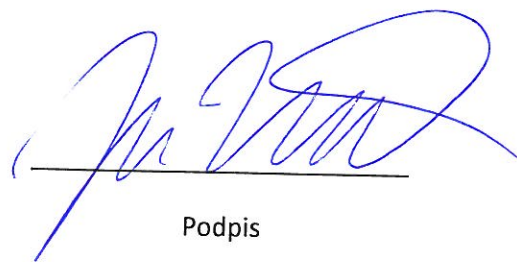
PRÁCI K OBHAJOBĚ: DOPORUČUJI

NÁVRH NA KLASIFIKACI BAKALÁŘSKÉ PRÁCE:

VELMI DOBŘE

5.6.2017

Datum

Podpis